

Urszula Wilk

"Kodeks wykroczeń – Komentarz",
Wojciech Kotowski, Kraków 2004 :
[recenzja]

Palestra 50/5-6(569-570), 223-224

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wojciech Kotowski: *Kodeks wykroczeń. Komentarz*

Kantor Wydawniczy Zakamycze, Kraków 2004, s. 708.

Z zadowoleniem należy przyjąć pojawienie się na rynku księgarskim komentarza Kodeksu wykroczeń. Niełatwego zadania skomentowania tego aktu prawnego podjął się, za pośrednictwem Kantoru Wydawniczego Zakamycze, od wielu lat zawodowo związany z organami prokuratury i wymiaru sprawiedliwości, Wojciech Kotowski. Autor ten jest sekretarzem redakcji miesięcznika „Prokuratura i Prawo” będącego organem prasowym Prokuratury Krajowej oraz redaktorem naczelnym miesięcznika „Paragraf na Drodze” wydawanego przez Instytut Ekspertyz Sądowych im. Dr. Jana Sehna w Krakowie.

Obowiązujący od 1 stycznia 1972 r. kodeks wykroczeń¹ do chwili obecnej był nowelizowany aż 48 razy. Spowodowane było to w dużej mierze głębokimi zmianami w dziedzinie prawa karnego, które następnie objęły komplementarnie prawo wykroczeń.

Trudno byłoby w tej prezentacji przedstawić szczegółowo tematyczną zawartość komentarza, ograniczę się więc do wskazania części najbardziej interesujących.

Z całą pewnością zatrzymać należy się przy katalogu kar i środków karnych, które opracowane zostały przez Autora ze szczególną starannością. Karą zagrożone jest każde wykroczenie, środkiem karnym natomiast tylko niektóre. Wyjątkowo wnikliwie omówione zostały takie środki karne jak: zakaz prowadzenia pojazdów, przepadek przedmiotów oraz obowiązek naprawienia szkody.

Autor zwraca szczególną uwagę czytelnika na ujętą w art. 25 k.w. instytucję pracy społecznie użytecznej. Daje ona możliwość zamiany na pracę grywny wymierzonej w kwocie przekraczającej 500 zł, której egzekucja okazała się nieskuteczna. Praca wykonywana jest nieodpłatnie na cele społeczne, wskazane przez sąd w odpowiednim zakładzie pracy, placówce służby zdrowia, opieki społecznej, organizacji społecznej, organizacji lub instytucji niosącej pomoc charytatywną, lub też na rzecz społeczności lokalnej. Pamiętać należy o wychowawczym walorze tego rodzaju kary. Osoba, która swoim postępowaniem naruszyła określony porządek prawny, musi bowiem zrehabilitować się przez wykonanie pracy w rozmiarze proporcjonalnym do stopnia szkodliwości czynu, który popełniła, w taki sposób, aby zrozumiała, że naruszenie prawa jest nieopłacalne. Szkoda, że Autor nie dokonał porównania przepisów dotyczących tej instytucji znajdujących się w kodeksie wykroczeń z podobnymi przepisami w kodeksie karnym. W odróżnieniu od swojego odpowiednika określonego w k.k. praca określona w k.w. nie jest obowiązkowa. W przypadku gdy ukarany nie wyrazi zgody na wykonanie pracy, lub mimo jej udzielenia i podjęcia tego typu pracy w rezultacie jej nie wykona, organ procesowy może orzec zastępczą karę aresztu. W k.k. praca jest obowiązkowa, co stanowi formę zadośćuczynienia społecznemu poczuciu sprawiedliwości i w zupełności spełnia wymagania prewencji generalnej pozytywnej. Fakt, że skazany jest zobowiązany do wykonania pracy wskazanej przez sąd, stanowi dolegliwość związaną z ograniczeniem wyboru rodzaju pracy, której musi się poddać.

Na szczególną uwagę zasługuje także rozdział dotyczący, najczęściej popełnianych, wykroczeń naruszających bezpieczeństwo i porządek na drodze. Kodeks wymienia, aż 21 rodzajów tego typu wykroczeń (art. 84–103 k.w.). Wykroczenia te godzą, przede wszystkim,

¹ Dz.U. z 1971 r. Nr 12, poz. 114 z późn. zm.

w podstawowe zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym naruszając przepisy ustawy o drogach publicznych² oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym³.

Cechą wyróżniającą pracę jest, przede wszystkim, zwięzłość ujęcia tematu. Nie ma w niej zbędnych fragmentów czy rozważań, w tym zakresie Autor wykazał godną podziwu dyscyplinę. Rzetelnie zaprezentowano dorobek doktryny, a także orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych, przy czym, co ważne, Autor zawsze wyraża jasno swoje stanowisko i zawsze wzbogaca argumentację, nie pozostawiając nigdy jakiegoś problemu bez sprecyzowania własnego poglądu.

Bezspornym atutem opracowania jest wskazanie i omówienie przez autora licznych przepisów wykonawczych do kodeksu. Nowatorskość tej monografii polega przede wszystkim na tym, że autor przedstawia wyniki przeprowadzonych przez siebie badań aktowych, dzięki którym komentarz został obszernie zilustrowany odpowiednimi przykładami. Czytelnik chcący pogłębić interesującą go problematykę może sięgnąć do wskazanych pozycji literatury. Warto też zauważyć, że na końcu pracy został zamieszczony taryfikator mandatów oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie znaków i sygnałów drogowych⁴, co bez wątpienia podnosi wartość praktyczną tego opracowania.

Recenzowany komentarz należy ocenić w pełni pozytywnie i warto zachęcić do jego przestudiowania. Autor wykazał bardzo dobrą znajomość prezentowanych zagadnień, dojrzałość w ich ujmowaniu i rozwiązywaniu, umiejętność klarownego, zwięzłego, a przy tym precyzyjnego ich przedstawienia. Lekturę tego komentarza należy polecić przede wszystkim praktykom, choć można sądzić, że uczynią to i bez słów zachęty.

Urszula Wilk

² Dz.U. z 2000 r. Nr 71, poz. 838 z późn. zm.

³ Dz.U. z 2003 r. Nr 58, poz. 515 z późn. zm.

⁴ Dz.U. z 2002 r. Nr 170, poz. 1393.

Tadeusz Wasilewski: *Stosunek wzajemny: porządek międzynarodowy, prawo międzynarodowe, europejskie prawo wspólnotowe, prawo krajowe*

TNOiK, Toruń 2004 r., s. 312

Autor książki jest doktorem habilitowanym nauk prawnych w zakresie prawa międzynarodowego publicznego. Zainteresowania badawcze skupia wokół trzech dziedzin szeroko rozumianego prawa międzynarodowego: prawa przeciwwojennego, międzynarodowego prawa morza i europejskiego prawa wspólnotowego.

Spis treści książki jest kompletny. Składa się on z wykazu skrótów, wstępu, 6 rozdziałów, zakończenia, bibliografii oraz z podsumowania w języku angielskim. Poszczególne rozdziały zatytułowane są następująco: Prawo międzynarodowe w porządku międzyna-